Թե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 129 — 1/13 ՄԱՅԻՍ 1897 — 11 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1314 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

درعليه‌ده غلطه‌ده (ماسيس) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրուԹիւն պէտք է ուղղի Առ ԽմբագրուԹիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Համտի Բաշա խան Օսմ. նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դրկն. արժ.	.....	75
» »	Վեցամսեայ	» »	.....	40
Դաւառներու »	Տարեկան	» »	.....	100
» »	Վեցամսեայ	» »	.....	50
» »	Եռամսեայ	» »	.....	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	....	[illegible]
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի	.....	10

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կընդունի. 115
զրուշի փուլը 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԴՊՐՈՅԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ տարի արդէն հոգեվարքի նշաններ կուտար այս ընկերութիւնը։ Վերջին ջանքիր մը եղան որ սակայն չկրցան փրկել զայն։ Այս տարի իր ունեցած պարտքերը գոցելու համար ընկերութիւնն ստիպուեցաւ իր գոյքերէն մաս մը ծախել, դպրոցի շէնքը պարպել և մէկ կողմ քաշուիլ։ Հետեւաբար այս պահուս Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան անունը կայ մինակ, և այս անունն ալ Թերեւս քիչ ժամանակէն յիշատակի մը կարգ անցնի, եԹէ նոր նախաձեռնութիւն մը չգայ վերակենդանացնելու զայն։

Սպասել կամ պահանջել որ նորէն ընկերութեան նախորդ անդամուհիները, աւելի ճիշդը, հիմնադիր տիկինները հրապարակ ելնեն և ամէն ճիգ Թափեն ընկերութիւնը վերակազմելու համար, սխալ մը կամ անիրաւ պահանջում մըն է։ Այդ հիմնադիր տիկինները արդէն շատ աշխատած շատ յոգնած են. իրենց աշխատութեան արդիւնքը գնահատուած է և այն ծառայութիւնը զոր մատուցին հայ իգական սեռի դաստիարակութեան՝ բաւական վարժուհիներ հասցնելով՝ անժխտելի է։ Պահանջել որ մի և նոյն անձերը երկար տաեն մի և նոյն բեռը կրեն իրենց ուսերուն վրայ, իբր Թէ գործը իրենց անձին սեփականութիւնն ըլլար, մինակ մեզի պէս դեռ չզարգացած ժողովրդի մը կընայ յատուկ ըլլալ։ Ուստի նոր միջոցներով կամ նոր ձեռնարկով մը եԹէ կարելի ըլլայ շարունակել Դպրոցասէրներու գոյութիւնը, ժողովրդին դրական ծառայութիւն մը մատուցուած կըլլայ։

ԵնԹադրենք որ տիկին մը նախաձեռնարկ ուզէ ըլլալ Դպրոցասէր Տիկնանց անունով հաստատութիւն մը բանալու։ Այդ հաստատութիւնը չատ համեստ պայմաններով սկսի. օրինակ իբրեւ մանկապարտէզ մը կամ որբանոց մը, ուր կարելի ըլլայ նախ առաջին դասարան մը հաստատել Թաղի աղջիկներու կրԹութեան համար և այսպէս շարունակելով տարուէ տարի աւելցնել դասարանները։ ԵնԹադրենք որ գործի սկսելու համար շէնքի մը և դպրոցական բիչ մը կահ կարասիքի պէտք տեսնուի. դպրոցասէր տիկինները ի՞նչ կերպով կընդունին իրենց ըլլալիք այսպիսի առաջարկ մը։

Որչափ ալ, ինչպէս ըսինք, չենք կրնար նոր զոհողութիւններ պահանջել իրենցմէ, սակայն ընկերութեան հիմնադիրներէն յարգելի տիկին մը խոստացաւ իր և իր ընկերներու բարոյական աջակցութիւնը այսպիսի ձեռնարկի մը համար. այսինքն իրենք յանձն պիտի առնեն այդ հիմնուելիք նոր հաստատութիւնը Դպրոցասէրներու հաստատութեան շարունակութիւնը համարիլ. իրենց անունը այդ հաստատութեան վրայ պահել և ջանքիր մըն ալ ընել մինչեւ որ նորեր գան զետեղուին գործին մէջ ու Դպրոցասէրներու ընկերութիւնը շարունակեն։

Տիկիններու այս նոր զոհողութեան ադջիւ կը մնայ անտարբեր չմնալ։ ԵնԹադրենք մանկապարտէզը, կամ որբանոց - մանկապարտէզը հաստատուի Եէնի գաւուի և Գում գաւուի կողմեր, այն տաեն բնականաբար այդ Թաղեցիներու վրայ կը ծանրանայ հաստատութեան առաջին բայլերը ապահովելու պարտականութիւնը։ Թաղեցիներէն նոր նոր զոհողութիւններ չի պահանջուիր։ Հարկաւ ամէն մարդ կուզէ իր զաւակին կամ որդեգիրներուն — եԹէ կան — լաւ կրԹութիւն մը տալ, զանոնք պիտի զրկէ նոր բացուելիք մանկապարտէզը. շատեր պիտի ուզեն իրենց աղջիկներուն լաւ դաստիարակութիւն մը տալ, զանոնք պիտի զրկեն այդ հաստատութիւնը ուր աղջիկներու վարժարանի առաջին դասարան մը պիտի կազմուի։ Ու այս ձեռնարկը սկսելու համար, խորհեցէք որ շէնքի մը վարձքը և քիչ մը դպրոցական կահ կարասի պէտք է ապահովել։

Ո՞վ պիտի ընէ այս վերջի նախապատրաստութիւնը։ Արդեօք պիտի դտնուի՞ն նոր տիկիններ որ յանձն առնեն այս տեսակ աշխատութիւն մը։ Դպրոցասէր տիկինները իրենց տարամաքերի նիւթական միջոցները պիտի կընա՞ն քաշուեցնել այս տեսակ նոր ձեռնարկի մը յատկացնել. որովհետեւ գիտենք որ տիկինները չեն խնայեր իրենց օգնութիւնը երբ վստահ ըլլան Թէ հիմնական գործ մը կը սկսի և կը շարունակուի։

Շատեր կը խորհին Թագային որբանոց մը հիմնել Ազգ. Պատրիարքարանի օգնութեամբ. սակայն տարակուսելի է որ Պատրիարքարանը իր անհամար գործերէն ժամանակ կընայ ապրիլցնել այդ տեսակ Թաղային հաստատութեան մ՚ալ գոյութիւնը ապահովելու համար։ Իսկ եԹէ Որբերու Յանձնաժողովին յանձնուի գործը, աս ալ, գիտենք, որ իր մեծ ծրագիրը դեռ չէ ամբողջացուցած և նիւթական զօրաւոր ուժերու տէր չէ առ այժմ։ Ուստի լաւագոյն է անհատական և Թաղեցիական ուժերու վրայ յոյս դնել և սպասել որ մեր գծած սահմանին մէջ, ձեռնարկը սկսի. Դպրոցասէր տիկինները օգնեն և Թաղեցիները քաջալերեն զայն։

ՕՐՈՒԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

(Շար. և վերջ)

Գիշերային այս չրջագայութիւնը կը յիշեցնէ ինձի Պուլկար վարժապետներու իրենց աշակերտներու և աշակերտուհիներու հետ այն պարբերական պտոյտները, զոր կընեն քաղաքին փոշիէն մթնոլորտէն դուրս՝ Պուլվարին վրայ ու դաշտ։ Պուլվարը քաղաքին հիւսիսային արեւելեան կողմը կերկընայ մէկ.ու կէս քիլոմէթր տարածութեան վրայ. երեք լայն բաժանումներ նոր տնկուած ծառերով, հովանաւորուած հաճելի գբօսավայր մը կը կազմեն մանաւանդ երեկոները հոծ բազմութիւն մ՚օր կուգայ հոն մաքուր օդ շնչելու ու շազվաղ փելու. քաղաքապետութիւնը տեղ տեղ նստարաններ ալ դրած է չրջագայողներու տրամադրութեան տակ։ Պուլկար մանուկներ ու պատանիներ յաճախ գոյտուին անդ բնութեան շնչաւորութիւններէն և քիչ մ՚անգին սիրուն բլբակին վրայ, որ Դանուբի ծովացեալ ջուրին ու շամբուտ կղեակներուն կը հայի, կանչին թարմ բոյրը կը ծծեն. իրենց դաստիարակները հոն խաղեր կը սարքեն ու զուարճալից դասեր կաւանդին և յաճախ երեկոները կը տեսնեմ գիրենք, որ կուգան դուարթ ու կայտառ, ծառի ճիւղերով ու բոյսերով բեռնաւորուած ու կերգեն երբ իրենց չրջագայութենէն կը վերադառնան։

Իսկ մեր մանուկները, պատանիները կը փտին խարխլած, ցած առաստաղով մեր կրԹական յարկին տակ ու անոր հեղձուցիչ, ապականուած մթնոլորտին մէջ։ Դեռ իրենց ուսուցիչներն իրենց ուսուցչական ժողովին մէջ, որ ամէն շաբաթ եւրեքշաբթի օրերը տեղի կունենայ քննած ու որոշած չեն պտոյտի գաղափարը գարնանային արդէն վաղահաս եղանակին մէջ։ Այս ուսուցչական ժողովին մէջ արդեօք ի՞նչ խեղճ որոշումներ կը տրուին, երբ կը տեսնուի ակնյայտ Թէ ամէնատարրական ամէնաէական բաներ նկատողութենէ կը վրիպին։ Տարէ՛ք ձեր խնամքին յանձնուած այդ զրկեալները, Թո՛ղ մաքուր օդ շնչեն, քիչ մը, վազեն, խաղան մարգին վրայ, արիւնը Թո՛ղ հեայ անոնց տաք երակներուն մէջ ու լայն հորիզոնին նայելով ակնարկին պարզուի, պայծառանայ։ Երկնից անհուն կապոյտը, գարնան մէջ լեբանց կանանչ գօտին ու հեռո՛ւն հորիզոնին վրայ կորսուող վերջալուսի չղերը՝ մտքի ու հոգւոյ ուռճացման ալ կը նպաստեն։

* * *

Երբ մեր ուսուցիչները չեն գիտեր օգտուիլ նոյն իսկ կենդանի օրինակներէ, մեր պանդուխտ դաղթականները գիտեն առիթէն օգուտ քաղել։ Զատկի առթիւ, Պուլվարին առջեւը և Դանուբահայեաց նոր բակառոյց հիւանդանոցին դիմացը տարածուող մերձաւորապէս մէկ քառակուսի քիլոմէթր մարգաստանին վրայ, զանազան առ ժամանակեայ տաղաւարներ ու զբօսարաններ կանգնեցան. գեղեցիկ օդն ալ նպաստեց ու ստիպողական դադարի այն երեք օրերը քաղաքացի ու գեղջուկ հոն դիմեցին Յարութեան տօնը տօնելու։ Հասկանալի է Թէ այդ խառնիճաղանճ խաժամուժին մէջ ուր մեծ քաղաքներու չեչտուող դասակարգերը փնտռել իսկ անխելքութիւնէ, ամէն օր անսեթեւեթ կը զբօսնուր։ Թանդարանի խեղճուկ նմանութիւններ, լարախաղացներ, ճիւաղներու ցուցադիրներ, փայտեայ ձիերու արշաւանք, ըմբշամարտութիւն, հօրա ալն։ Եւ ամէն տեղ ահագին բազմութիւն, զուարճացողներ ու դիտողներ։

Իսկ անդին տաղալ զուրնան, գոռ ու գիլ կը հնչէ. ամբոխը հոն կը խտանայ տակաւ. կը մերձենամ. մեր պանդուխտ տղաքներն են, իրենց տարազով ու գլխարկով, կը ցատկեն, կը դառնան ու կը ծափեն համաչափ, երաժշտութեան չեչտերուն հետ յաղթ կուրծքերնին խորունկ կը շնչէ. քրտինքը կը կաթկթէ ոլորոն՝ ոլորոն՝ բայց հանդիսատեսներու հիացումով նայուածքը կորով կուտայ իրենց ու կերգեն և առանց ընդհատելու կը փոխեն պարերնին։ Երբ կը հեռանամ կը տեսնեմ. որ շատեր իրենց ծանօթներուն կը յանձնարարեն երԹալ տեսնել հայերու պարը. «Խուպօվօ պէ՛, տեսԹվիԹէլնօ մնօկօ խուպօվօ»։

—«Գեղեցիկ է, իրաւ որ շատ գեղեցիկ է»։

ՄԱՍԵՀ

Ռուսճուք, 25 Ապր. 1897

ՄՕՐ ԿԱՐԻՈՐ

(ԳԱԻԱՌԱՅԻՆ ԲԱՐՔԵՐ)

Ռ.

Մայիսի վերջեր, Մուշեղ մեկնած էր արդէն։ Գործի ու զբաղումի մէջ, կամաց կամաց, իր սիրոն ու հոգին պաշարող հրատապ երեւակայութիւնը մեղմացաւ. ու երիտասարդը սկսաւ բիչ մը հանդարտ շունչ առնել։ Իրենց շաբաթական անընդհատ Թղթակցութեանց մէջ, բնաւ չտեսաւ որ իր ծնողք ակնարկութիւն մը ընէին ամուսնութեան վրայ որուն այնքան եռանդով կը մղէին զինքը տուն եղած ատեն։ Բայց աշնան վերջի ամիսներ, երբ իրեն ալ քիչ ժամանակ կը մնար իրենց քաղաքը վերադառնալու, հօրը մէկ նամակին մէջ Թղթի կտոր մը գտաւ, զոր իր մայրը իր ուրԹը տարեկան պզտիկ եղբօրը գրել տուած էր, յիշեցնելով իրեն նշանակուած երեք աղջիկները և հարցնելով իր կամքը։ Մուշեղ չպատասխանեց։ Երկու շաբաթ յետոյ հայրը պաշտօնապէս այդ մասին իր կամքը հարցուց։ Մուշեղ նորէն լռութիւն պահեց։ Վերջին անդամ հայրը իրեն գրկեց զայրոյթով լի նամակ մը ուր իր ամբողջ դոյնը երեւան կուգար, Թէև այդ դոյնը լաւ ծանօթ լինէր իր դաւակին։ Մուշեղ Լակոնական պատասխան մը տուաւ. «Ձեր հարսը, որ իմ կինս պիտի լինի, հեռուները մի՛ փնտռէք, ձեր քովն է այն»։

ԳրեԹէ տարիներէ ի վեր դողահար սպասուած պատասխանն էր այս՝ որ չանԹահար ըրաւ հայրն ու մայրը։ Առաջինը մանաւանդ զայրոյթի ու փրփուրի մէջ, դոչեց. «կա՛մ այս աղջկան ոտքը մեր տունը պիտի կոխէ կամ իմ աղային»։ Մօրը փափաքն ալ այն էր որ գրացիին աղջիկը հարս չուենայ, բայց հիմա սարսափահար՝ ղռութիւն պահեց. ապագան ի՞նչ կրնար ըլլալ։ Ուստի աղաչեց երկան որ այդ մասին բան մը չգրէ, մինչեւ որ տղան վերադառնայ. ինքը յանձն կառնէ համոզել զայն։

* * *

Ի՞նչ հարկ հոս մանրամասնօրէն բացատրել բոլոր այն պատճառները որ այս երկու դրացի ընտանիքներու մէջ խորին ատելութիւն մը առաջ բերած էին։ Միւսնեերը, աղջկայ ակռ ընտանիքը, քաղքին մէջ ծանօթ էր իբրեւ քաղաքավար, բարեսիրտ ու մարդաշէտ. ընդհակառակն ասոնք, տղայի հայրն ու մայրը ծանօթ էին, իրր կոպիտ, եսասէր ու սոսկալի կամապաշտ, այնպէս որ ուրիշներ երբ մտէն կը ճանչնային իրենց զաւակը, Մուշեղը, կը զարմանային որ իր հօրմէն որ և է տգեղ յատկութիւն չէ ժառանգած։ Առանց մանաւոր ու հիմնական պատճառ մը մէջտեղ դտնուելուը, սա ստոյգ է որ ասոնք իրենց դրացիները կատէին, ասոր կինը դրացիի կինը կատէր նախանձով մը, երկուքն ալ դրացի մարդը կատէր։ Իրենց ցանցառ յարաբերութիւնները ցուրտ ու անորոշ էին եւ ակամայ իրարու բարեւ կուտային կառնէին։ Այս ատելութիւնը կը տարածուէր դրացիի տանը ամբողջ անդամներուն ու սեփականութեանը վրայ. կարծես կոյր բնազդէ մը կառաջնորդուէին։

Աւասիկ ինչո՞ւ համար հայրը կատղեցաւ երբ լսեց զաւակի դիտաւորութիւնը, իսկ մայրը ծայրայեղ արդիւնքներէ վախնալով՝ վերապահեց իր համոզումները։

Զմրան մէջ երբ տղան վերադարձաւ, մայրը մանաւորապէս ջանաց հաճոյակատար ըլլալ, անոր սիրտը կակղցնելու համար, իսկ հայրը որ սոսկալի չոր բնաւորութիւն մ՚ունէր, չկրցաւ իր ոխը յայտնի չընել։ Քիչ ատենէն նորէն խնդիրը մէջտեղ դրին։ Մուշեղ, որ գրեԹէ կը գուշակէր այս բանակցութեան ելքը, մէկ խօս սուաւ, ամուսնանալու ատեն չէ ըսելով, բայց ծնողքին չարունակաբար ստիպումէն զզուած, իր բացորոշ կամքը յայտնեց։—դրացիին աղջի՞կը, կամ ոչ ոք։

Հայրը տեսնելով որ զօրաւոր ժայռի մը կը հանդիպի՝ ճամբան փոխեց։ Սկսաւ մեղմօրէն համոզել տղան, ու իր ցուցուցած ընտանիքները, աղջիկները մէջտեղ դնելով, լաւ ապագայ մը պարզեց երիտասարդին առջեւ. մայրն ալ օգնեց։ Մուշեղ տեսնելով որ անհնար է ասոնց հետ գլուխ ելնել, որոշեց ամէն բանի հա՛ ըսել և Թողել որ կատակերգութիւնէ գինվցած ալ մտիկ չընաւ կնոջը կասկածները՝ որ տղայի համակերպումին մէջ գէշ բան մը կը նկատէր գիտնալով իր զաւակի յամառ ու կամապաշտ բնաւորութիւնը, զոր մինակ հաւատարմութիւն ժառանգած էր իրենցմէ։ Հայրը նախապէս նշանակուած երեք աղջիկներէն մէկը, սիրուն, գեղահասակ, 16 տարեկան աղջիկ մը գնաց զաւակին նշանեց։

Ադին դրացիի տունը գրեԹէ ամէն բան լսած էին, իրենց ծանօթ էր ասոնց իրարանցումը։ Աղջկան Թէ հայրը Թէ մայրը անկեղծօրէն կը համակրէին երիտասարդին, բայց չէին սիրեր ասոր ծնողքը, միայն Թէ ոչ ատելութեան հասնելու աստիճան. ու ամէն պարագայի մէջ պատրաստ էին իրենց աղջկան ձեռքը տալու, եԹէ դիմում մ՚ըլլար ըրեն։

Այդ դիմումը չեղաւ։

Ցուրտ ու բաբաբեր երեկոյ մը հայրը վերադարձաւ գինովի պէս ուրախ։ ՑաղԹաքան ծիծաղով մը նշանը (փոխանակուած մատին) սեղանին վրայ դրաւ ու զաւակին դառնալով, «պիտի տեսնես տղա՛ս, Թէ քու հայրը դէ՛շ կուզէ քեզի Թէ ապէկ»։ Այս դառնիկ խօսքը, վերէն ինկած քարի մը պէս ցնդեցուց երիտասարդի ուղեղը. պահ մը դէմքը երկու ձեռքերուն մէջ առաւ, ինքզինքը բռնելու համար, յետոյ ելաւ սենեակէն մեկնեցաւ։ Այն ատեն հայրը. «Ինչս չունի, կամաց կամաց կը վարժուի» ըսաւ, իսկ մայրը տարակոյսով գլուխը ետերցուց։

* * *

Յաջորդ գարնան երեկոյ մը, մայրը սըխուր ու գեղնած դէմքով նստած էր բակը, երբ հայրը ներս մտաւ։ Առաջին վարկենէն կինը երկան վրայ յարձակեցաւ սա խօսքերով. «Իրաւունք չունի՞ մէջս ըսելու Թէ դու մեր տունը քանդեցիր, բրիչկեցիր... Այսօր Թիֆլիզէն մարդ եկաւ ու ըսաւ որ Մուշեղը հոն է, հօրը ձեռքէն փախած է...»։ Խօսքը կիսատ մնաց. երիկը սոսկալի նախատինքներ Թափեց բերանէն, կնոջն ալ զաւակին ալ։ Այս վայրենի մարդը կը յաջողէր իր կամքը իր զգացումներէն վեր պահելու։ Կինը ապարտահար, սիրտը խոց վեր քաշուեցաւ։ Երեկոյ էր մութը կոխած։ Նստեցաւ այն պատուհանին առջեւ ուր սովորաբար կը նստէր իր զաւակը։ Ի՞նչ պատահած էր։ Այն նշան օրհնելու իրիկուն մեկնած էր Մուշեղ ու ա՛լ չէր վերադարձած, ի զուր աշխատած էին քաղքին մէջ անոր հետքը գտնել, ո՞ր ճամբաներէն անցնիլը լսած էին ու հիմա լուր կուգար Թէ Թիֆլիզ կը գտնուի։

Կորնցնել իր զաւակը, իր երջանկութիւնը, իր սրտի ուրախութիւնն ու յոյսը, ասի կսկիծ մ՚է զոր մոր սիրտը մինակ կրնայ ըմբռնել։ Հիմա պատուհանին առջեւ նստած վշտահար երեւակայութեամբ միտքը կը չարչարէր. ամուսնոյն վարմունքը կը ցնորեցնէր զինքը։ Նոյն միջոցին տեսաւ սպիտակազգեստ իրան մը որ առջեւի տանիքին վրայ կերԹեւեկէ, իրեն այնպէս Թուեցաւ Թէ աշխարհի ամէնէն գեղեցիկ հասակն է այս անուշ ու միամիտ աղջկան հասակը եւ միակ աղջիկը որ կրնար իրեն հարս ըլլալ։

Վարէն իր պզտիկ տղան սանդուխներէն վեր կելնէր ու եղբօրմէն սորած երգերէն մէկը կը ճռուողէր իր մանկական ԹրԹռուն ձայնովը.

Ի՞նչ պատահեց անուշիկս, որ դու հեգովական, ուացար ինձանից,
Քաղցրախօս, անուշ լեզու անուամբ,
ո՞ւր տեղ ես...։

Գիշերուան սեւ ու սգաւոր լռութեան մէջ այս երգի տրտում եղերական ալիքները կիջնէին վշտակիր մօրը մրմնջող սրտին վրայ ու կը հրահրէին անոր կսկիծը յորդահոս արցունքներ Թափել տալով։

ՆՈՒՐՀԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
(Արաբան աԷԼ յաթոՒ)
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ
(Թարգմ. Գերմաներէնէ)
Գին 3 զրչ։ կը վաճառուի հայ գրատանց մէջ և Ջրավաճառ Պօղոս աղայի քով։ Կեդրոնատեղին է Պալենց գրատունը։
3—3

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ

Մաքէրոս վիճակն Օրէնէլ Դէլ

Աթէնքի մէջ ամէն մարդ հաշտութեան կը փափաքի սաստիկ կերպով։ Յոյնը շատ երջանիկ պիտի համարին ինքզինքնին, եթէ չափաւոր պայմաններով վճարէն հաշտութեան կնքումը։ Բայց Թուրք զօրաց գալստեան վտանգէն աւելի ծանր թուող պարագան սա՛ է թէ հասարակաց կարծիքը սաստիկ զրգռուած է արքայական գերդաստանին դէմ։ Յունական նկարագրին փոփոխամտութեան, և ռամկավարներուն կողմանէ կացութեան անխիղճ շահագործութեան շնորհիւ, Թագաւորն ու իր ընտանիքը որ մինչեւ հիմա շատ սիրելի էին, դառնապէս կը խծծուին ամբոխին կողմէ, որ վերջին թշուառութեան պատասխանատու կը նկատեն զիրենք։ Հակիչխանական կարծիքներ հրապարակաւ յայտնելէ չեն քաշուիր բնաւ, և նոյն իսկ բազմաց ցաւալի տեսարաններ տեղի ունեցան մայրաքաղաքին պանդուխտ եկեղեցիներուն և թագաւորութեան միւս քաղաքներուն մէջ, երբ յոյն ծիսարանին համեմատ մետրոպոլիտը կամ քահանաները արքայական ընտանեաց համար աղօթք կընէին։

Բարեբաղդաբար մամլոյն ամէնէն լուրջ ներկայացուցիչները՝ կացութեան պատճառն ըմբռնելով, և տեսնելով թէ երկրին բացարձակ շահը կը պահանջէ վնաս չհասցնել իշխանական սկզբունքին, ջանացին հանդարտեցնել հանրային կարծիքը, եւ նոյն իսկ նախարարապետ՝ արքայական հեղինակութիւնը պահպանելու նպատակաւ՝ հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրած է. «Անցեալին մէջ մեծ յանցանքներ գործուեցան հանրային իրերը վարող անձանց կողմէն. կուզէին այս յանցանքները գահին և իշխանութեան վերագրել, և թշնամական զգացումներ ներշնչել անոնց մասին, զոր արդի դահլիճը բացարձակապէս կը դատապարտէ։ Գործի գլուխ անցանք օգնելու համար թագաւորին աշխատութեան և միտքերնիս դրած ենք անխոռ պահել Սահմանադրութիւնը և մեր վրայ առնել գործոց պատասխանատուութիւնը։ Մենք այնպէս կը նկատենք որ պատասխանատու գործակատարներուն անկ եղած պատասխանատուութիւնները պէտք չէ վերագրուին անոնց՝ զոր Սահմանադրութիւնը ազատած է ամէն պատասխանատուութենէ։»

Միեւնոյն իմաստով յայտարարութիւններ ըրաւ նաեւ Մ. Տէլիանի, այնպէս որ կարելի է յուսալ թէ երկիրը պիտի հանդարտի։ Ամէնէն կարեւոր բանն է գիտնալ թէ հասարակաց կարծիքը սկսած է դառնալ ազգային ընկերութեան դէմ (էթնիքի էթէրիա)։ Այս ընկերութիւնը՝ որ իր ցնորական նպատակներով ժողովրդեան վրայ տարուութիւնը գրաւած և բաւական կարեւոր գումարներ հաւաքուած էր (մինչեւ շատ միլիոն տրամներ), կսկսի յարձակում կրել, և կը նկատուի իբրեւ գլխաւոր յանցապարտը արդի կացութեան մէջ։ Ցաւոնի է թէ այս յարձակումները բոլորովին անհիմն չեն, և նոյն իսկ մամլոյն վաւերական բերանները, ինչպէս Ատրոպոլիս և Էֆիմերիս կառավարկեն արդէն որ քննութիւն մը բացուի ընկերութեան դէմ, հաստատելու նպատակաւ թէ գողութիւններ եղած չե՞ն, և թէ գանձուած դրամները ի՞նչպէս գործածուեցան։

Գերմանիա

Գերման կառավարութիւնը իր տեսութիւնները չէ փոխած Պետութեանց միջամտութեան մասին։ Զպիտի հաւանի միջնորդութեան որ և է փորձի, մինչեւ որ Վասոս գնդապետ և իր զօրքերը կրետէէն ետ չկանչուին, և մինչեւ որ Յունաստան չյայտարարէ թէ պատրաստ է ճանչնալու կղզւոյն համար եղած կարգադրութիւնը։ Այսու հանդերձ, գերման կառավարութիւնը չուզեր ոև է կերպով վտանգել Աթէնքի մէջ իշխանական գերդաստանը։

Անգլիա

Խորհրդարանին մէջ առաջարկուեցաւ Լորտ Սալզպըրիի ամսականէն 500 ոսկի վար դնել, իբրեւ տուգանք ա՛յն զէշ քաղաքականութեան՝ որուն հետեւեցաւ Արբեւելքի մէջ։ Բայց ժողովը 63 ի դէմ 169 ձայնով մերժեց այս պարսաւի առաջարկութիւնը և հաւանեցաւ նոյն քաղաքականութեան։ Այս առթիւ Մ. Քրրզըն յայտարութիւններ ըրաւ Ջրելու համար Մ. Մ. Ճոն Մորլիի և Աքրոիթիի ճառերը։ Ահա այս յայտարարութեանց համառօտութիւնը. Կրետէի մէջ բոլոր յանցանքը քրիստոնէից կողմն է մինչեւ յոյն սպաներուն գալուստը, որոնք անոնց մեղսակից գտնուեցան։ Անհրաժեշտ է որ Յոյները մեկնին նախ և առաջ։ Յունաստանն է որ գրգռեց արդի պատերազմը՝ թուրք սահմանագլխին վրայ զօրքեր կուտակելով։ Եւրոպական ներդաշնակութիւնը պատերազմին պատասխանատու չէ։ Պետութիւնք տրամադիր են միջամտելու, իրենց միջնորդութիւնը առաջարկելու՝ եթէ Յունաստան ինք տրամադիր ըլլայ զայն ընդունելու։ Եւրոպական ներդաշնակութեան վրայ յարձակելով չէ որ, ինչպէս կը խորհին մեր ընդդիմադիրը, պիտի դիւրանայ մեր աշխատութիւնը։ Որչափ յարձակին Պետութեանց վրայ, այնքան ալ անոնց համակրութիւնը կը պաղի։

Յունաստան

105 վիրաւորներ Պիրէոն բերուելով՝ տեղաւորուեցան Տէյլի Թէլէկրաֆի հաստատած հիւանդանոցին մէջ։ Այս վիրաւորներուն մէջ կը գտնուին հինգ սպաներ՝ որոնցմէ Սբիրօ Բուրուվէլի դեր տեղակալը՝ ծանրապէս։ Տէյլի Քրոնիքլի վարչութիւնն որոշեց նոր հիւանդանոց մը հաստատել Խալքիսի մէջ (Նէկրոբոնտ)։ Սոֆի գահաժառանգ իշխանուհին շնորհակալութեան հեռագիր մը ղրկեց այն օրագրին վարչութեան, որ մինչեւ այսօր 8000 ոսկի հաւաքած է։—Զօր. Սմոլէնսքի կամ Սմոլէնձ պավլերայի ծագում չունի, ինչպէս ըսուեցաւ։ Իր ընտանիքին անունը կուգայ Սելանիկի Սմալա գիւղէն։ Զօրավարին մեծ հայրը Աւստրիա հաստատուելով՝ պառոն ալեզոսը առաւ։ — Աթէնքի Քրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պառոն տը Վիմպֆէն Տամբոս մեկնեցաւ՝ զինուորական գործողութեանց հետեւելու համար։—Վասոս գնդապետ Կրետէէն գալով թագաւորին ներկայացաւ կացութիւնը պարզելու համար։—Ռուսիոյ ներկայացուցիչ Մ. Օնու չաբաթ իրիկուն երկարօրէն տեսակցութիւն ունեցաւ նախարարապետ Մ. Բալլիի և արտաքին գործոց նախարար Մ. Սքուլուտիսի հետ։

—Զրոյց կը չրջի թէ Սոֆի իշխանուհին ի մտոյ Պէրլին պիտի երթայ։—Բառասուն հազար կին և մանուկ կը գտնուին Հալիրոսի մէջ։—Գերմանական կարմիր Խաչը՝ որ Վոլոս պիտի երթար, իր հիւանդանոցները հաստատեց Լամիայի (Զէյթուն) նահանգիստը։—Վոլոյի պարպուելէն առաջ մաքսատան մէջ 1 միլիոն 500,000 տրախմի ապրանք կար։ Երկաթուղւոյն մեքենաները անգործածելի ընելու համար խանդարեցին։

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ՇՈՒԿԱՑԻՆ ԱՂԷՏՔԻՆ

ԱՌԹԻՒ.—Կիրակի օր տեղի ունեցաւ մեծ չքով ահռելի արկածին զոհ գացող թշուառներուն յուղարկաւորութեան հանդէսը։ Կառավարութեան կողմէ ներքին գործոց նախարար Մ. Պարթու, որ յատկապէս ետ դարձած էր իր ճամբորդութենէն, զամբանական խօսեցաւ։ Այդ ճառին քանի մը հատուածները կը դնենք.

«Քանի որ այս օրիորդները և աշխարհիկ տիկինները մեռան բարիք ընելու ատեն, իրենց յիշատակը պատուած չե՞նք ըլլար, երբ հասարակաց գթութիւն մը արթնցնելու և հասարակաց կամք մը հաստատելու համար, յիշենք ա՛յն նուաստները և հանքագործները՝ որոնք հարիւրներով աներեւոյթ եղած են, զոհ ըլլալով ծովին կամ կայրին, և որ իրենց ետեւէն թողուցին ա՛յնքան որբեր և այրիներ, սուգի և թշուառութեան մէջ խորասոյզ։ Այս մեծ աղէտները միեւնոյն մեծ պարտքերը կը դնեն մեր վրայ։ Իրենց հետ պիտի բերեն իրենց մխիթարութիւնը, եթէ մենք լեցուած ըլլանք բանաստեղծին սա՝ մտածմամբ թէ «ոչ ոք կրնայ պարծիլ թէ մարդոց պէտք չպիտի ունենայ»։

Եւ մահը, մահն անգամ գրեթէ բարերար պիտի ըլլայ։ Եթէ մեզ սովրեցնէ թէ կեանքը իրարու օգնելով միայն, մարդասիրութեամբ և բարութեամբ բան մը կարժէ։ Աղքատներուն, բնութեան անժառանգներուն համար գումարուած էին հարուստ ընկերութեան ընտիր, պերճ և երջանիկ անդամները, նպատներ բաշխելու համար հիւանդանոցներուն, դըպրոցներ հիմնելու և վիրաւորեալց օգնելու համար, որբանոցներու մէջ գործաւորուհիներ և համբակներ կրթելու համար, պատուաւոր արհեստի մը ուրախութիւնն ու չահերը հայթայթելու համար ա՛յն կոյր զաւակներուն, որ ամէնէն տարաբաղդներն են այնքան սարսափելի դժբաղդութեանց մէջ, վհատեալ և անկարող բարի կամքերը քաջալերելու և սրտապնդելու համար։ Ադէտքը, չար պատուհասը պայթեցաւ կատարուած բարւոյն խրախուսեան և օգնուած թշուառութեանց յոյսին մէջ, ծխաշունչ աւերակներու մէջ կուտակելով ամէն աստիճանէ և ամէն տարիքէ զոհեր, մահուան հաւասարութեան մէջ իրարու մօտեցնելով ժողովրդեան հաւատք կիները և ամէնէն նշանաւոր անուններու ժառանգորդները, սուգը նետելով մինչեւ գահու մը պատուանդանին վրայ, զարնելով զօրավար մը, որուն խնայած էին աշնքան դիւցազնական ճակատամարտներ (Զօրավար Միւնիէ). եւ այնքան վայրագ և աշնքան անողոք իր գործին մէջ որ բոլոր ընտանիքները, ափսո՜ս, չունեցան իրենց կորուսած ծնողները ճանչնալու և թաղելու վերին գոհունակութիւնը։ Ա՜հ, ինչ հիանալի և կազդուրիչ տեսարան, որպիսի՜ պատիւ մարդկային բնութեան համար, որ կը վկայէ թէ այս դժուարաւոր պարագաներուն մէջ, ամէն մարդ հասկցաւ և քաջութեամբ կատարեց իր պարտքը։ Ո՞րչափ մարդիկ և կիներ արժանի գտնուեցան մեր երախտագիտութեան և հիացման։ Այդ պատուական մարդիկը այնքան պարզ կերպով կատարեցին իրենց պարտքը պարտքին սիրոյն համար, որ ապահովեմ թէ իմ դրուատալից խօսքերս պիտի վիրաւորէ անոնց համեստութիւնը։ Անոնց ամենուն յանուն ընտանեաց, յանուն կառավարութեան, յանուն ամբողջ երկրին կուզեմ շնորհակալութեան և երախտագիտութեան հաւատք։ Այսպէս այս եղերական վայրկեաններուն ընթացքին մէջ ընկերական ամէն պայմաններէ մարդոց՝ հարուստին և աղքատին, ազնուականին և գործաւորին, տիրոջ և ծառային մէջտեղ հաստատուեցան համերաշխութեան զգացումներ, զոր պէտք է պահել իբրեւ մխիթարութիւն մը այս պակուցանողական արկածին մէջ, իբրեւ պարտք մը և իբրեւ յոյս ապագային համար։ Աղքատ և պատուական մարդիկ ստոյգ մահուանէ մը ճողոպրեցին իրենց զիւցազնական և ինքնայուրոյ անձնուիրութեամբ կեանքին նպաստաւորեալները, որոնք բարեգործութեան ծոնի մը համար հաւաքուած էին։ Ընկերական պարտաւորութեան այս փոխադարձութեան մէջ որպիսի՜ դաս, և որպիսի՜ առիթ ամէնուն համար՝ եթէ կուզեն ամրել իրենց ատելութիւնները, հանդարտել իրենց բարկութիւնը, իրարու մօտեցնել սիրտերը։ Հնա՞ր է որ այս վհտ համերաշխութիւնը անցաւոր վարկեանի մը խաբուսիկ գործը նկատուի (*)։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԹԷՆՔ, 11 Մայիս. — Աթէնքի ռուսական ներկայացուցիչ Մ. Օնու Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Մ. Սքուլիտիսի յանձնեց միջնորդութեան մասին տէրութեանց ծանուցագիրը։ Այս առթիւ տեղի ունեցած բանակցութիւնք վերջնական կարգադրութեան յանգեցան։ Յունաստան յայտնապէս հաւանեցաւ Պետութեանց վճռած հաշտութեան նախապայմաններուն։ Պետութեանց ներկայացուցիչք հիմա զրական հաւաստիքներ ունին՝ բանակցութիւնները ազատօրէն շարունակելու համար։ Աթէնքի անգլիական ներկայացուցիչը հրաման ընդունեց միանալ ամէն միջնորդութեան՝ որ ընդունուի միւս Պետութիւններէն։

— Նախարարապետ Մ. Բալլի և արտաքին գործոց նախարար Մ. Սքուլուտիս գերմանական դեսպանատունը գացին, և երկարօրէն բանակցեցան գերման ներկայացուցիչ Պառոն տը Բլէսէնի հետ։

—Աթէնքի դեսպանական մարմնոյն երէց ռուսական ներկայացուցիչ Մ. Օնուլի կողմէն՝ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին միջնորդութեան մասին յանուն Պետութեանց յանձնուած ծանուցագիրը կը յայտարարէ թէ՝ Պետութիւնք պատրաստ են միջնորդութիւնն ընդունիլ գինադուլ մը ձեռք բերելու և Թուրքօ-հելլէն գործարութիւնները հարթելու նպատակաւ, պայմանաւ որ հելլէն կառավարութիւնն յայտարարէ թէ իր զօրքերը կը բնտէէն ետ կը կանչէ, և բացորոշապէս կը հաւանի Կրետէի ինքնօրինութեան, և թէ առանց վերապահութեան կընդունի Պետութեանց խրատները խաղաղութեան շահուն համար։ Հելլէն կառավարութիւնը խսկոյն պատասխանեց Պետութեանց ծանուցագրին՝ յայտարարելով թէ բոլորովին կընդունի յիշեալ ծանուցագրին մէջ բանաձեւուած խնդիրները։ Կառավարութիւնը բանակին ծանոյց միջնորդութիւնը։

— Յունաստան ամէն կերպով հաւանած ըլլալով Կրետէի ապագայ կազմակերպութեան մասին, և Պետութեանց խորհուրդներուն հպատակելով առանց վերապահութեան, այս վերջինները իրենց ներկայացուցիչներուն կողմէ ծանուցագիր մը յանձնել տուին Յունաստանի։ Հելլէն կառավարութիւնը ծանուցագրին պիտի պատասխանէ յայտարարելով թէ Յունաստանի չահերը Պետութեանց ձեռքը կը յանձնէ։

— Ասոնք օրաթերթը կըսէ թէ Կրետէի Յոյն զօրաց ետ կանչուիլը առաջին քայլն է Եւրոպիոյ հետ հաշտ երթալու Թերթերուն մեծագոյն մասը սաստիկ յարձակումներ կընէ ազգային ընկերութեան դէմ։ Թեսալիոյ փախստականներուն վիճակը Եւրիպոյ ծովափանց և Հալմիրոսի մէջ շատ վնասակար կերեւի։ Պէրթէ իտալացի զընդապետը 1000 կամաւորներով Տամբոս մեկնեցաւ։ Վոլոյէն կը ծանուցուի թէ քաղաքը հանդարտ է։

ԲԱՐԻԶ.—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ հասարակաց կարծիքը համակերպութեամբ կընդունի Կրետէի հելլէն զօրքերուն ետ կանչուիլը։

—Աթէնքի մէջ բանակցութիւնք կը շարունակեն։ Հելլէն կառավարութիւնը բացորոշապէս հաւանեցաւ հաշտութեան նախապայմաններուն։

—Կայսերական զօրաց կողմէ Տամբոսի առումը մօտալուտ կը համարուի։

—Վոլոյի ֆրանսական հիւպատոսը մեծ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ ձավիտ փաշային։

—Կրետէի մէջ գտնուող յոյն զինուորները Բլագանիա նաւեցին։

Աթէնքէն կը հեռագրուի Աֆանա Հաֆոսի. Գերման կառավարութիւնը՝ որ նախապէս կը վարանէր՝ հիմա հրահանգներ տուած է Աթէնքի Գերման ներկայացուցիչ Պառոն տը Բլէսէնի, որպէս զի եռանդեամբ ոյժ տայ Պետութեանց Ջանքերուն, քանի որ Յունաստան հաւաստիք տուած է Կրետէի ինքնօրինութեան հաւանելու։

—Գերմանիոյ կայսրը տասն հազար ֆրանք գրաւեցաւ ի նպաստ Բարիզի Աղքատախնամ Շուկային։

(*) Յաւակցական հեռագիրներուն մանրամասնութիւնը վաղուան թուով։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (40)

ԱԼԻՍԻ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

ԿԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷԲԷՆ

Պ. տը Հէռոմոկ հասկցաւ, վասն զի փութաց աւելցնել.

—Վեհաշուք նայուածքներ ձեր վրայ սեւեռած են... Ձեր ամենավերին հրապոյրները խորին տպաւորութիւն թողած են վեհաշուք սրտի մը վրայ... Երկ իրիկուն թատրոնին մէջ՝ սրահը գտնուող բոլոր մեծ տիկինները նախանձեցան ձեր վրայ, և իրաւունք ալ ունէին... Տիկին կոմուհին կը հանկնա՞յ։

—կսկսիմ...

—Թագուհի ըլլալ ձեր ձեռքն է...

—Անհաւասար ամուսնութիւն... ընդմիջեց Պլանչ։

—Հաճեցէք յիշել թէ անհաւասար ամուսնութեան թագուհիները ինչ դեր կատարած են ձեր երկրին պատմութեան մէջ։ Ակնէս Սորէլ, գեղանին կայրիկը, Մոնթէսպան, Լա Վալիէռ անմահ զէմքեր են ամէնուն հիացման արժանի։ Առանց հաշուելու թէ դուռը բաց է փառասէր երաշներու որ ամենէն անակնկալ պահուն կըրնան իրականութիւններ ըլլալ։ Մեր Գերմանիոյ մէջ, տիկին կոմուհի, ձախաձեռնեայ (իրմէ վարին հետ) ամուսնութիւնը ըլլալ կարգադրութիւն մ'է։

—Ո՛չ թէ ամուսնացեալ վեհապետներու համար...

—Ամէն ամուսին կրնայ անկին մնալ... Արդ, դուք ա՛յն աստիճան գեղանի էք, և մանաւանդ ճարտար, որ ծերանալու մտա եղող Արամազդի մը վրայ կրնաք ներգործել անսահման և տեւական ազդեցութիւն մը, որուն չպիտի կրնան վնասել ոչ ներհակ կամք մը ոչ արքունի նենգութիւն մը... Ուրեմն քու ձեռքն է միայն իշխել թագաւորի մը վրայ. և այս, տիկին, երիտ անգամ թագուհի ըլլալ է...

Պլանչ գլուխն երերցուց և ըսաւ հեգնական չեշտով մը.

—Ձիս կը զարմացնէք, տէր պառոն։ Երէկ, աւելի բարոյական մարդ էիք դուք։

—Երէկուան պէս բարոյականի տէր եմ, տիկին կոմուհի, յարեց ուժգնակի Ֆոն Հէռոմոկ։ Այո, եմ տակաւին և պիտի ըլլամ անշուշտ... Բարոյականութիւնն է որ ա՛յնքան մեծ կընէ մեր Գերմանիան։ Մենք գերմաններս, ամենքս ալ բարոյական մարդիկ ենք, բայց բոլոքական... Ս. Գիրքը հասկընալով գիտենք կարդալ, և այդ աղբիւրէն կը քաղենք մեզի պէտք եղած բարի օրինակները։ Սառա՝ օրինաւոր ամուսինը պառաւցած էր և հրապոյրը կորսնցուցած։ Աստուած արժան համարեցաւ որ Աբրահամ նահապետը գեղանի Ադարին համար քնքուշ կերպեր ունենայ... Արդ Վեհափառ անձնաւորութեան մը վեհափառ կէսը դադրած է երիտասարդ ըլլալէ։ Հետեւութիւնը դուք հանեցէք, տիկին կոմուհի։

Տիկին տը Նանսէյ յիշեց ա՛յն թուականը՝ երբ խենէշ կիներու դասակը իր հեծեալ գրոմպոլը կը կոչէր և ինքնիրեն ըսաւ սա՝ նկարագրեալ ձեւով.

—Սա՛ Գերմանները խիստ չարաճճի են, արդարեւ։ Հանճարի դրոշմ ունին։ Իրենց հասարակ բարոյականը ամէն բան կորոշելու ոյժ ունի։

Այսպէս բանաձեւուած այս խորհրդածութիւնը ժպիտ մը դրաւ կոմուհիին շրթներուն վրայ, և Բրուսիացին այս ժպիտը տեսնելով խորհեցաւ թէ քաղաքը չահած էր և խանդաւառութեամբ յարեց.

—Ապագային վրայ խօսեցայ, վասն զի մեծութեան երազ մը՝ որ թերեւս ի մտոյ պիտի իրականանայ, աւելի ուշադրութեան առարկայ կըլլայ ձերինին պէս մեծ հոգիի մը կողմէն, այլ լրութեամբ չեմ կրնար անցնիլ ա՛յդքան փայլուն և այդքան իրաւամբ նախանձելի կացութենէ մը առաջ դալիք անմիջական առաւելութեանց վրայ... Անթիւ են այդ առաւելութիւնները։ Նախ, շատ բարձր դիրք մը պիտի տան ձեզի... Ինչպէս գիտէք, Լոլա Մոնթէզ երգչուհին տը Լանֆիէլտ կոմուհին եղաւ... Ա՛լ աւելի դիւրին է դքսական թագ մը դնել տը Նանսէյ կոմուհիին պաշտելի խարտեաշ մազերուն վրայ։ Ո՞վ կրնայ զարմանալ ասոր վրայ։ Արդէն իսկ վաւերական մեծ տիկին ըլլալով, ալ աւելի պիտի ըլլաք... Շատ պարզ և դիւրահասկնալի բան մ'է այս... Գա՛նք խնդրին միւս կողմն. Ֆրանսայի մէջ՝ ինչպէս նաեւ հոս, ձեր հարստութենէն բան մը մնացած չէ ձեզի... Կեղծ իշխանը ամէն բան առաւ տարաւ... Խորհեցանք ձերբակալել տալ զանի համբան, անշուշտ կրնայինք, բայց,—տեսէ՛ք, մինչեւ ո՞ւր կերթայ համաձակութիւնս,—մեր գործին կուգայ որ դուք այսպէս բոլորովին կողոպտուած ըլլաք... Ձեզի համար պիտի հաստատուի ճշմարտապէս դքսական ժառանգութիւն մը... Կարուածներ պիտի ունենաք, որոնց ուրիշի մը կողմէ տիրելը անհնար պիտի ըլլայ... Հարուստ պիտի ըլլաք, արքունիքի դուռները առջեւդ բաց պիտի ըլլան, պիտի շրջապատուիք, ոսնուիք, դարպասուիք, և հաւատացէք, յարգուիք... Թոյլ տուէք ինձի ըսելու, տիկին կոմուհի, թէ մարդ խենդ ըլլալու է՝ մերժելու համար ձեզի առաջարկուած ճակատագիրը... և դուք խենդ չէք։

Պլանչ մտիկ ըրած էր մտայոյզ, մինչդեռ Պ. տը Հէռոմոկ, որուն անձնական փառամոլութիւնը իրեն կուտար տեսակ մը կասքոնական խանդ, ներա առջեւ կը ճաճանչեցնէր բոլոր այս շլացուցիչ, ակնապարար կրկներեւոյթները։

Երբ պառոնը աւարտեց, գլուխը կուրծքին վրայ ծռեց նէ և քանի մը վարկեան լռութիւն պահեց։

Ինքն իրեն կըսէր նէ.

—Որոշեցի ապրիլ, քանի որ այլ եւս մեռնելու համար պէտք եղած քաջութիւնը չեմ գտներ իմ մէջ։ Կեանքն ինչէ՞ր պահած է ինձի։ Խեղճութիւն և նուաստութիւն։ Ինչ եմ։ Աստիճանազուրկ մը, շնացող կին մը որ փախած է ամուսնական յարկէն, և գողցուած է դիպուածական սիրահարէ մը։ Նորէն պարկեշտ ըլլալ, հնա՞ր է մեթէ։ Նոյն իսկ փորձելը ի՞նչ բանի օգուտ ունի։ Ո՞վ պիտի յարգէ զիս երբէք։ Ոչ ոք։ Անցեալը չմոռցուիր։ Ճակտիս վրայ կը կրեմ անեղծ արատը։ Պատիւ չունիմ, և ոչ ինչ և ոչ ոք աշխարհի մէջ կրնայ ինձի դարձնել այդ կորսուած պատիւը։ Ասկից վերջը ամօթն է իմ բաժին։ Է՛ ուրեմն, թո՛ղ այդ ամօթը գոնէ փայլուն, ճառագայթուն ըլլայ։ Այս մարդը քիչ մ'առաջ իրաւունք ունէր. մերժելու համար խենդ ըլլալու է։ Գողի մը տարփածուն էի... Թագաւորի մը տարփածուն ըլլալով կը բարձրանամ...

Տիկին տը Նանսէյ գլուխը վեր առաւ և դիտեց Մ. տը Հէռոմոկը։

—Է՛ ուրեմն, գոչեց պառոնը տենդոտ անձկութեամբ մը, տիկին կոմուհին խորհրդածէ՞ց։

—Այո։

(Շարունակելի)

—Թէեւ Տիկին Հիրշի արքայական նուէրով Ֆիկլոֆի և ուրիշ Բարիկեան թերթերու բացած հանգանակութիւնը գոցուեցաւ, բայց նուէրները զանազան կողմէ կը հասնին։ Զոր օրինակ, Գերման Կայսրը 10,000 ֆր. ղրկեց։

—Սխալ է թէ տիկին Հիրշ ըրած ըլլայ 934,438 ֆրանքի նուէրը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լոնտոնի օսմանեան հիւպատոս Էմին էֆէնտի նախագահեց հիւպատոսաց գումարման մը, հարկաւոր միջոցները ձեռք առնելու համար Վիքթորիա թագուհւոյն գահակալութեան 60 րդ տարեդարձին առթիւ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Ալէքսանդր թագաւոր հասեկաւ։ Մայրաքաղաքին մէջէն անցաւ սիրոյ ժողովրդին ծափահարութեանց մէջ։ Մ. Սիմիչ ևս ծափահարուեցաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Օսմ. կառավարութեան և Ցունաստանի միջև ծագած պատերազմին առթիւ ձեռք բերուած յաղթութեանց ի յիշատակ պատրաստուելիք չքադրամին չինութեան ծախքը Վեհ. Սուլթանն ինքն պիտի հոգնորէ։

—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացուեցաւ կայս. Իրատեղմամբ, վաղտմը ոսկեկան. զինուոր կազմուելով Եէնիչէհիր պիտի ղրկուի։ Ասոնցմէ մէկ մասն Ալասոնիայի, Գարաֆէրիայի և Եէնիչէհրի շուրջը գտնուող Սելանիկի ու Մանասդիրի նահանգաց ոսկեկան-զինուորներէն պիտի առնուի, իսկ մնացեալը Եէնիչէհիրի մօտակայ տեղերու ժողովուրդէն՝ Մուսթահֆիզներէն։ Բայց եթէ կարելի չըլլայ ամենքն ալ Մուսթահֆիզներէն պարկեշտ անձեր պիտի ընտրուին։ Վոլոյի նախորդ օսմ. հիւպատոսն իբրեւ գայիմգամ նոյն քաղաքն պիտի ղրկուի և վարչական գործերու հմուտ ու վստահելի անձերէ թաղապետական ժողով մը պիտի կազմուի որ գործերը պիտի վարէ։ Նոյնպէս Եէնիչէհիրի և Թրիխալայի օսմ. նախկին հիւպատոսներն իբրեւ գայիմգամ նոյն քաղաքներն պիտի ղրկուին, որպէս զի գործերն վարեն։

Մաքսային պաշտօնեաներ պիտի ղրկուին կանոնաւորելու համար առեւտրական գործառնութիւնները և ապահովելու օտար հաղորդակցութեանց չարաւնակութիւնը։ Ոստիկաններ պիտի որոշուին և ղրկուին գաւառալ վայրերը։ Այս որոշումներն հաղորդուեցան ձեռնհաս պաշտօնատանց։

—Ֆրանսական կարմիր Խաչի ընկերութիւնը 5000 ֆր. ղրկեց վիրաւորեալ զօրաց։ Ֆրանսական դեսպան Մ. Դամպոն այս լուրն հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին, յայտնելով միանգամայն թէ Գիւուլեան Քոյրերն պատրաստ են Եղլտրզի դարմանատուներուն մէջ ծառայելու։

—Օսմ. նաւատորմը Իզմիր պիտի երթայ Այրընէն եկող զինուորներու փոխադրութիւնն դիւրացնելու համար։

Սոպոհ մայիս 29/18 թուականաւ Եանեայէն եկած հետեւեալ հեռագրերն հրատարակեց.

Կայս. զօրաց յարձակման վրայ, Եանեայի կուսակալութեան մէջ գտնուող Հելլէններն Արթա փաշան, 8000 հրացան, 300 սնուցուկ ռազմամթերք և լերան թընդանօթ մը ձգելով, Հելլէններուն կորուստը 79 հոգւոյ կը հասնի։

—Սելանիկէն եկող չորրորդ չոգեկառքով մը նոր վիրաւորեալներ եկան։ Սիրքէճիի կայարանին մէջ կը սպասէին կայս. պալատան բարձր պաշտօնատար Լութֆի պէյ, Տքթ. Էմին, Սալիհ և Սաատէտտին փաշա և ուրիշ պաշտօնեաներ։ Զինուորներն չոգեմակոյկներու միջոցաւ Տոլմա Պահչէ փոխադրուեցան և անկէ ալ Երլդզի նորաշէն դարմանատուներն։ Վեհ. Սուլթանն անմիջապէս յատուկ պաշտօնեաներ ղրկել որք Իր կայս. բարեւներն հաղորդեցին և դրամական նուէրներ բաժնեցին.

ԱԶԳ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԷՅԻՑ ԸՆԿ.

Ընկերութիւնն իր երեք պէքօներու ձիերուն համար 12,000 քիլէ (Պոլսոյ) գարիի և սաչափ ալ վարակի ու եգիպտացորենի պէտք ունի։ Այն անձերն որ կուզին այս երեք տեսակ պաշարեղէնը թէ ամբողջովին թէ զատ զատ հայթայթել, պէտք է դիմեն ընկերութեան կեդրոնատեղին, այսօրուընէ մինչեւ ներկայ մայիսի 18, առաւօտեան ժամը 11ին, ուր պիտի հասկնան յանձնարարութեան պայմաններն և պիտի առաջարկեն իրենց գիները։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսական դեսպան Մ. Նէլիտոֆ երէկ ժամը 9½ին Ազգ. Պատրիարքարան գալով, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ գումարուելով Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, Ամենապատուելիամբ Փափազեան Նշան էֆէնտիի, ղեկավարեալ հետեւեալ խնդիրներով.

Ա.—Ուշադրութեան առաւ Գանտիլլիի եկեղեցւոյ մատակարարութեան անխնամ վիճակն և առ այդ որոշեց կարեւորն առաջարկել Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, իբր անմիջական դարման։

Բ.—Ցանուն Հիւանդանոցի ֆէս ծախելու առաջարկողը ներկայացուցած լինելով իրենց ծրագիրն, յետ նկատառման՝ որոշուեցաւ յանձնել զայն Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան ուշադրութեան։

Գ.—Գուրուչէշմէի Թազ. Խորհրդոյ եկեղեցւոյ պնակաց շրջաբերութիւնն բառնալու համար բերած առաջարկութիւն նկատողութեան առնուելով՝ որոշուեցաւ ինչ ինչ տեղեկութիւններ ուղել այդ մասին յիշեալ Թազ. Խորհրդէն։

Դ.—Սամաթիոյ քահանայից դասուն ու Մայր Եկեղեցւոյ Թազ. Խորհրդոյ միջև գտնուած վազքի խնդիրն ի քննին առնելով՝ կարեւորն տնօրինեց և հաղորդեց Մայր-եկեղեցւոյ Թազ. Խորհրդոյ։

Ե.—Մագրի գիւղի Դպրաց դասուն մատակարարութեան հաշուեցոյցն ներկայացուցած լինելով յանձնուեցաւ կեդրոնական Համարակալութեան ի քննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

Զ.—Վանայ Երերի գիւղի դպրոցական կալուածին վարձակալն և վարձուց հաւաքիչն ներկայացած ըլլալով քննուեցաւ անոնց հաշիւն և կարգադրութիւնը խոզուեցաւ յաջորդ նստին։

Է.—Որոշուեցաւ խաղային մատակարարութեան համար սահմանեալ տուամարներն նուազուրդի դնել և հրաւիրել խղճավաճառներն մէկ մէկ նմոյշ ներկայացնել յառաջիկայ նստին։

Ը. Խորհուրդն տեսակցութիւն մ'ունենցաւ Ազգային պաշտօնէից հանգստեան տնտուկի մը սահմանման խնդրոյն վրայ, և յառաջիկայ նստին խոզուց զրաղիլ այդ խնդրով և այս մասին նեղու համար Թազ. Ժողովոյ։

Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ Ամասիոյ Առաջ. Տեղապահ Տ. Նիկողոս Վ. Ֆըրանկիւլեան Շապին Գարահիսար պիտի երթայ, տեղւոյն ազգային գործերը տնօրինելու համար ի բացակայութեան Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի, որ Պոլիս պիտի դայ Պատրիարքական հրամանաւ։

Վանայ Առաջ. Փոխանորդ Տ. Արսէն վարդապետ, հեռագրաւ նկարագրելով տեղւոյն ազգատաց դառն վիճակը, օգնութիւն խնդրած է Պատրիարքարանէն։

Որբոց Խնամակալութիւնը նախընթաց օր գումարուեցաւ Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ի ներկայութեան Տ. Վահրամ եպիսկոպոսի և Սէթեան Միհրան էֆէնտիի։ Ս. Պատրիարք Հայրն իմացուց թէ չորս կուսակալներու անձամբ նամակ գրելով, խնդրած է որ հաճին հարկ եղած դիւրութիւններն ընձեռել որբերն ճամբայ հանելու համար։ Խնամակալութիւնը որոշեց որ նախապէս խնդրուած 220 որբերէն զատ 120 որբեր ալ ուղարկուին։

ՑՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Երեքշաբթի օր ժամը 8ին Գատրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնն Մանուէլ էֆ. Մանուէլեանի, որուն եկեղբական ցաւալի մահն արդէն ծանուցած էինք։

Կղերական դասէն ներկայ էին Թաղին քարոզիչ Դեր. Տ. Մեկրիսեդեկ եպս. Մուրատեան, Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան, Երէցեան Տ. Գէորգ, Տ. Վահան, Տ. Եղնիկ, Տ. Բարգէն և Տ. Մուշեղ վարդապետք, ինչպէս նաեւ 14 քահանայ և դպիրք։ Խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր եկեղեցւոյն ներքին և արտաքին մասերուն մէջ։

Տ. Գէորգ Վ. Երէցեան յուզեալ շեշտերով դամբանական մը խօսեցաւ, որուն ընաբանն էր «մահ իմացեալ անմահութիւն է» նշանաւոր խօսքն։ Շատերն չկրնալով այլ ևս դիմանալ վերոյիշեալ վարդապետի խօսքերուն, սկըսան դառնապէս արտասուել։

Եկեղեցիէն դուրս ելնելէ յետոյ, թափորն Մանուէլեան դերդաստանի ընակարանին առջեւէն անցաւ ու ապա դարձեալ եկեղեցւոյն առջեւ վերադառնալով՝ դագաղը մեռելակիր կառքերու միջոցաւ Սկիւտարի գերեզմանատունը փոխադրուեցաւ, ուր հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ իրենց դերդաստանի յատուկ գերեզմանատան մէջ։

Հետեւեալ պսակներն տրուած էին դագաղին վրայ։

Տէր և Տիկին Ռուբէն Մանուէլեան, Այրի Տիկին Վերգինէ Մանուէլեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Էլպիս Նշատաճեան, Տէր և Տիկին Ե. Նշատաճեան, Նշատաճեան եղբարք, Տէր և Տիկին Ս. Սիմոնոֆ, Տիւրկէրեան Սիմոնոֆ և ընկերութիւն, Տէր և Տիկին Նահապետեան, Տիկին Եւտոքսիա Նշատաճեան և որդիք, Տիկին Հիւսնի Եավրուեան, Տ. Գ. Սպէնեան։

Լուսանկարիչ Թէօպիւս եկեղեցւոյ դրան առջեւ հանգուցեալ Մանուէլ էֆէնտիի լուսանկարն հանեց։

Իրիկուան ժամը 10ին տեղի ունեցաւ նաև Պօտուրեան Արտաշ էֆէնտիի յուղարկաւորութեան հանդէսը, ի ներկայութեան Տ. Հմայեակ և Տ. Եղնիկ Սրբազաններու և ժողովրդեան հոծ բազմութեան մը։ Դամբանականը խօսեցաւ Տ. Բարգէն վարդապետ, որ սրբատաշարժ խօսքերով նկարագրեց հանգուցեալին կեանքն ու ողբալի մահը։ Անկարելի է բացատրել հանգուցեալին հօր Աբրահամ աղայի ողբն ու կոծն, որոց ամենէն քարսիրտներն անդամ չկրցին դիմանալ ու լացին։ Այս որդեկորոյս հօր փափաքանաց համեմատ մեռելային երեսը բացուեցաւ ու այնպես կատարուեցաւ հոգեհանգստեան շարականներու ընթերցումը։

Տէր և Տիկին Ռուբէն Մանուէլեան, Այրի Տիկին Վերգինէ Մանուէլեան եւ զաւակունք իրենց խորին շնորհակալիքը կը մատուցանեն ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ ՄԱՆՈՒԷԼ ԷՖ. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին։

Հ. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ՎՐԴ. ԻԲԼԿՃԵԱՆ

ՄԻԱԲԱՆ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Յետ երկարատեւ հիւանդութեան, ընդունելով զխորհուրդս Ս. Եկեղեցւոյ, կնքեց իւր առաքելավաստակ կեանքը ի հասակի 67 ամաց։

Անտոնեան Միաբանութիւնը ցաւ ի սիրտ կը հրաւիրէ ազգականք և բարեկամք քահանայապետի տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի ի Մատրան Վանայս Միջագեղ, այսօր հինգշաբթի ի ժամ 2 (Ր. Թ.)։

Միջագիւղ, 30 ապրիլ 1897

Վախճանեալը Անտոնեան Միաբանութեան յարգելի անդամներէն էր։ Թէ Միաբանութեան և թէ ազգին շատ գովելի ծառայութիւններ մատուցած է։ Իր վախճանը ցաւալի կորուստ մ'է Միաբանութեան համար։

ԴԵՐՋԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԵՒ Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Կ. Պոլիս Թարգմիրաք փողոց Թիւ 98

Ամբան եղանակին համար կերպասներու ճոխ եւ միանգամայն խիստ գեղեցիկ մթերք մը եկած է Ֆրանս. եւ Անգլ. Նշանաւոր գործարաններէն ուղղակի յանձնարարեալ։

Կը ծանուցուի Մեծ այսարգ Յաճախորդաց եւ հասարակութեան թէ՝ զիմողներուն գոհացում կը տրուի մեծ հոգ տարուելով ձեւի վայելչութեան մասնաւոր կարուելուն և որպէս կերպասին, նոյնպէս յարակից նիւթերուն ճաշակաւոր և տոկուն լինելուն։

Մի՛չտ ուղղութիւն և գոհացուցիչ գիներ։ 139

Ընդհանուր լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Վանայ նահանգին կուսակալի փոխանորդ կարգուեցաւ Ը. զօրաբաժնի հրամանատար Ֆէրիզ Շէմսի փաշա։

Մաքսային ժողովոյ առաջին նախագահ նշանակուեցաւ Ղալաթիոյ մաքսատան տնօրէն Ռիզա պէյ։

Հեռագրական և թղթատարական վարչութեան ժողովոյ անդամներէն Սալիհ էֆէնտիի Սանիյէի Մութէսարիֆի տեղակալ նշանակուեցաւ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Շուէտ-Նորվէկիոյ թագաւորին թիկնապահ Մ. Ֆոն Մոնթի Դ. կարգի Մէճիտիյէ շնորհուեցաւ։

Նորվէկիացի հարիւրապետ Մ. Տատոյի և ծովային բժիշկ Տոբթ. Թավոլտի՝ Դ. կարգի Օսմանիյէ։

Կայս. Անձնապահ զօրագունդի Է դասի գունդին Դ. վաշտի հարիւրապետ Ապտիւր Բազագ էֆէնտիի Դ. կարգի Օսմանիյէ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Աւստրօ-Հունգարական դեսպան Պարոն ֆոն Բալիշ նախընթաց օր, ժամը 3ին այցելութիւն տուաւ Ցունաց Պատրիարք Տ. Կոստանդինիոսի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Պարսից Վեհ. Շահը Դ. կարգի Առիւծ և Արեգական պատուանշան շնորհեց Կալաթա Սէրայի Լիսէին պարսկերէնի ուսուցիչ Թէյզի էֆէնտիի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնն։

ԳՈՒՐԳԱՆ ՊԱՅՐԱՄԻ առթիւ Վեհ. Սուլթանը այս առաւօտ Պէշիկթաշի մզկիթը գնաց, ուր աղօթից ընթերցումէն յետոյ Տօլմա Պաղչէի Կայս. Պալատն պիտի երթայ։ Հոն հանդիսաւոր կերպով պիտի կատարուի ոչխարներու զոհումը։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ. — Մեծ Պետութեանց դեսպաններն երէկ առաւօտ Անգլիական դեսպանատան մէջ գումարուեցան կացութեան վրայ խորհրդակցելու համար։ (Մոնիթիւր)

ՓԱՐԻԶԻ ՇՈՒԿԱՅԻՆ ԱՂԷՏՔ. — Վեհ. Սուլթանը Փարիզի Շուկային աղէտին առթիւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Հանրապետութեան նախագահ Մ. Ֆելիքս Ֆոր։

«Լսեցի Աղբատախնամ Շուկային հրդեհը և մեծ ցաւ զգացի։ Այս ցաւալի աղէտին առթիւ, իսրտէ կը խնդրեմ Նախնամութենէն, որպէս զի այսուհետեւ Ֆրանսան զերծ պահէ այսպիսի ողբալի պատահարներէ։»

Հանրապետութեան Նախագահը սապէս պատասխանած է.

«Շատ զգածուեցայ և յանուն երկրիս խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեմ այն ամէն ցաւակցականզգացմանց համար, զորս Ձեր կայս. Վեհափառութիւնը բարեհաճած էր յայտնել զմեզ դառնապէս վշտացնող ահաւոր պատահարին առթիւ։»

Վակտան

ՂԱՀԱԹԻԱ, 30 Ապրիլ 97 ժամ 9½ ալէվրէ

Օսմ. Քոնսոլիտ	ղրշ.	21—36
Բէյժիի պարտատոմսագիր	լիրա	13—30
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	104—50
Օսմանիէ	»	372—
Բոլորիթէ	»	436—
Քարափներու պարտատոմս.	»	448—
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	լիրա	6—85
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	3—85

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ Ղրշ. Բր.

Մէճիտիէ	108—10
Մէթալիք	98—20
Մանր արծաթ	103—10
Անգլիական ոսկի	109—32
Գաղղիական »	87—12
Գրիվից	51—10
Բուպլ թղթադրամ	90—05

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ 10 Մայիս 97 ժամ. 3 25

3% Ռանթ Ֆրանսակ. գոցուած		103—37
Գօնս. Օսմ. սէրի D.	»	20—
Բուսէլիի երկաթուղի	»	105—
Բէյժիի բաժնեթուղթ	»	334—
Պանք Օթոման	»	546—

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մայիս 97 ժամ 6.55

Անգլիական գոնսոլիտ		113—67
Գօնս. Օսմ. սէրի D, գոցուած		19—87
» » » B, »		36—37
Պանք Օթոման	»	19—67
Միաց. Եգիպտական	»	106—75

ԻՄԲԷՐԻԱԼ ԷՆՍԻԻՐԱՆՍ անուն հրդեհի հրդեհի անդրկական ապահովագրական ընկերութեան գործակալ, Մ. Բիլիթօն, պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իւր գրասենեակը փոխադրած է ի Պէրէքէթ խան երկրորդ յարկ թիւ 13 և 14. 145 5—15

ԲՈՍՖԷՍՕՐ Վ. Ց. ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.—ՀԱՅ.

Ականաւոր անպիտանէրէ գնահատուած և իր տեսակին մէջ ամենէն ընտիր այս բառարանը կը պարունակէ 55,000 ամէն տեսակ բառ և օճ։ Բոլոր հնչումներն գրուած և առ այս գրքին սկիզբն ու վերջն ալ խնամով գրուած են բերանական կոնոններ, գիրքերէներ, ծանօթութիւններ, յատուկ անուններ, և անգղիերէնի մէջ յաճախ գործածուած համառօտագրութիւններ։

Կը գտնուի հրատարակչին քով, Զաքմաքճըլար, Վալիտէ խանին մէջ Զ. Թորոսեան գրատունը, որ է կեդրոնատեղին, նաեւ Պայպլ Հաուզի գրատունը և Սէրվիչէն էֆէնտիի տպարանը։ Դին քառթոնէ 54, ընտիր լաթ. 60 ղր. իսկ հաստ թղթի վրայ տպուած և կիսակաշի 108 ղր։ Դպրոցաց, ուսուցչաց և մեծաքանակ գնողաց մասնաւոր զեղչով։

ԲԱՌԱԳԻՐՔ հայ. գր. Ե. Տէմիրճիպաշեան քառթոնէ 15, ընտիր լաթ 17½ ղր. կեդրոնատեղի՝ հրատարակչին Զ. Թորոսեանի գրատունը, նոյն զեղչով։ Փոստի ծախքը գրատան վրայ է՝ առանց զեղչի։

Նոյն գրատունը կը գտնուի բաց ի հայերէնէ, Ռէֆորմական գաղղիերէն ամէն տեսակ գասագրքեր, մանկավարժական պատկերազարդ գրքեր. զզ. գրավարժի տետրակ՝ որոյ հատը 20 փրդ. իսկ դպրոցներու համար 100ը 35 ղր։ Գաղղերէն և հայերէն բազմատեսակ վէպեր, կոմէդիաներ, պատկերազարդ ընդէր հանդէսներ, ֆիկիոներ կկՍ ԳԻՆԵՐՈՒՎ ՔԷԼԷՔԷՐ փնտռողներն պէտք է այցելեն Գրատունը։

Մեծ առիթ մ'է այն՝ որմէ կրնան օգտիլ անխտիր, ուսուցչէք, ուսանողք, վարժ. պատ. տնօրէնք զիմելով առ Զ. Թորոսեան որ ըստ առաջնոյն կարող է կատարել ամէն յանձնարարութիւն խնամով և պարկեշտութեամբ։ Ամէն վճարում կանխիկ։

Ծանօթութիւն.—Տեղեկութիւն խնդրողք 1ղրուշ բոլ դրէլու են պատասխանի համար։ Գրատունը կեդրոնատեղին է նաեւ յուշատետր—օրացոյցին որ գնահատուեցաւ հասարակութենէն զին 2½ 4 և 7½ ըստ տեսակին. Ձեռ զեղչ։ Գրատունը կը գնէ հին և ֆեռաֆէյր գրքեր, որպէս նաեւ հին փուլեր։

Զ. Թորոսեան, գրավաճառ, հասցէ Զաքմաքճըլար, Վալիտէ խան։ Շ—15

SANTAL MIDY

Պրազիլիայէն Ֆրանսա կը ներածէին բաւական քանակութեամբ քեւեկնի խէժի բուսական, այսօր այդ շահագործում բոլորովին ոչնչացաւ, որովհետեւ Սանթալ Միդի 48 ժամէն կը բուժէ այն հիւանդութիւններն, որք մէկ քանի շաբաթուան և ամսուան զարմանի պէտք ունին՝ երբ քեւեկնի խէժ ու սեղմող հեղուկներ գործածուին։

DESPINAKIS

ՔԱՖԷ ՌՈՒԱՅԵԱԼ

CAFÉ ROYAL

Բերայի շիտակ ճամբան,

ԳանգՕթոմանի մասնաճիւղին ճիշդ դիմացը

Ամէն տեսակ առաջին կարգի ըմպելիքներ շատ ամուր. սոյն զբօսարանի վարժակալը Մ. Տ. Կ. Տեսրինաքիս ըլլալով բան մը չէ խնայ ի իր յանձնառութիւնը գոհացնելու համար. լաւ եւ Թարմ զարեւ ուր ու Գանիսմայի զուտ խաղողէ շինուած գինեաք կը գտնուի սոյն զբօսարանն մէջ։

Այս առթիւ կը յայտարարուի եւս որ Գանիսմայի հանրածանօթ քոնեաքը որոյ միակ ներկայացուցիչը Թուրքիոյ, Պուլգարիոյ եւ Ռումանիոյ մէջ Մ. Տ. Կ. Տեսրինաքիս է, կը ծախուի իր կեդրոնատեղին որ ի Գալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Թիւ 23։

Ցիշեալ քոնեաքը զուտ եւ անխարդախ ըլլալով տկար ստամոքսներու համար շատ յարմար է գործածելու եւ մանաւանդ բժիշկներէ յանձնարարեալ։

DESPINAKIS

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեկտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱՃԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒՄՆ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆԶԱՆԱՌՈՒ—ԵԼԵԿՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԿԱՅԻԶՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Ֆիզիր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքիլիր — Կալաթա

ԱՌԱՆՑ ԼԻԲԻՏԱՍԻՈՆԻ

Ն. Կայս. Վեհ. Սուլթանի հայթայթիչ ghun Dogdou տունը որ չատ լաւ ծանօթ է Պոլսոյ մէջ Ֆընտրգլեան խան ուր երկար տարիներէ ի վեր կը գործէ. այս անգամ, իր գոհացում բազմաթիւ յաճախորդներու պահանջներու տալու համար, մասնաճիւղ մը բացած է Բերա. Տէօրթ Եոլ աղգր թիւ 440. աւստրիական նամակատան քով, Khédivial palaceին դիմացը, ուր մաներաման վաճառումներէն տեղի կունենան այն միեւնոյն և ընթացիկ գիներով, ինչպէս Պոլսի կողմի վաճառատան մէջ։ Դիտնալով որ յաճախորդները միշտ նախապէս գիտնալ կուզեն ապրանքին գինը, իրենց գնումները անոր համեմատ կարգադրելու համար, անոնց այս փափաքին գոհացում տրուած է, ապրանքի իւրաքանչիւր տեսակին վրայ — յետագայ ցուցակին համեմատ — նշանակելով միօրինակաւ անփոփոխ գին մը 12³/₄ ղրշ. որ պարզապէս ապրանքին գնուած գինն է, չատ անգամ այդ գինէն ալ վար։ Ուրեմն ամէն մարդ որ կը փափաքի լաւ պայմաններու մէջ ընտիր ապրանքներ գընել պէտք է այցելէ յիշեալ մասնաճիւղը, ուր առաջին ակնարկով պիտի համոզուի թէ ապրանքներու աղեկութեան թէ գներու բացառիկ և չտեսնուած ժէնութեան։

Աւասիկ ապրանքներու ցուցակը գին 12³/₄։

2 կտոր անօձիք չապիկ զուլիցերիական ասեղնագործութեամբ կիներու համար
1 » Գիշերաշապիկ զուլից. ասղնգրծ. և թեղնիքով կիներու համար
1 » Անօձիք չապիկ զուլից. ասղնգրծ. extret-riche կիներու համար
1 » Անդրավարտիկ զուլից. ասղնգրծ. կիներու համար
2 » Cache-corset fantaisie կիներու համար
4 կմ. 3 » » fantaisie գունաւոր կիներու համար
1 » Զուտ վուշէ ֆանէլա կապոյտ կամ ուրիշ գոյն կիներու համար
2 » Սկովտիոյ դերձանէ ֆանէլա այրերու համար
1 » Ֆրանսական առողջապահական ֆանէլա (Տր. Սաթէի սիստէմով) այրերու համար
1 » Անդր. չապիկ օձիքով և առանց օձիքի այրերու համար
6 » Կեղծօձիք լաւ կտաւով, այլ և այլ դրութեամբ այրերու համար
1 գոյգ Ֆրանսական անդրավարտիկ այրերու համար
1 » » անդրավարտիկ սկովտական դերձանէ այրերու համար
4 » Ֆրանսական գուլպայ սև կամ գծաւոր սկովտ. դերձան է կիներու համար
3 » Ֆրանսական գուլպայ գունաւոր սկովտ. դերձանը կիներու համար
2 » Ֆրանսական գուլպայ սև կամ մետաքսէ գիծերով սկովտ. դերձանով կիներու համար
6 կմ. 5 Գուլպայ ֆրանսական սկովտ. դերձ. գունաւոր այրերու համ.
4 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն սև կամ գորշ այրերու համար
3 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն գծաւոր կամ սկովտ. դերձանէ բանած այրերու համար
12 կտոր Ճերմակ թաշկինակ խծպուած այրերու համար
6 » Ճերմակ թաշկինակ խծպուած և գունաւոր կիներու համար
4-3 » Ֆրանսական թաշկինակ խիստ ճերմակ կտաւէ և գունաւոր կիներու համար
4 3 » Ճաքոնական թաշկինակ մետաքսէ եզերքը բանուած կիներու համ.
1 » Ճերմակ թաշկինակ ճաքոնական մետաքսէ այրերու համար
6 » Անձեռոց լաւ կտաւէ
6-3 » Մեծ անձեռոց դամասկեան կըտաւէ
6 4 » Ճերմակ կամ գունաւոր անձեռոց
3-2 » Ճաքոնական մեծ անձեռոց
1 » Մեծ սփածանէլի (փէշտիմալ) լոգանքի համար
1 » Սեղանասպաս ութ հոգիի համար ճերմակ կամ գունաւոր
2 » Պզտիկ անձեռոց դամասկ. կտաւէ
1 տուփ Որ կը պարունակէ մէկ կտոր օճառ, երկու չիչ անուշահոտ եւ մէկ երեսի փոշի ընծայի համար
2 չիչ Օ տր քոլոնեը գեղեցիկ տուփի մը մէջ
1 Ամերիկեան ժամացոյց Նիքէլէ
6 կմ. 4 Կտոր զուլիցեր. ասղնգրծ. չատ հարուստ

Ապահովագր. ընկերութիւն ԹՐԻԵՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ

ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԻՆ ՄԻԶՐԱՀԻ

Ղալաթիա, Քամանտո խան Թիւ 2

548 112—150

ՍԻՏՆԵՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՐԻՔՍԷՔՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին **Հոհն Նօվիլ եւ Որդիք** գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողները զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կոչտեն։

Հոհն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընեն զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքայիր ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

Սիանէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ **Միլնէր** գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեղի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն **Միլնէրի** դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիանէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վանուտասան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժամ բլաթէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոճակներ, ֆորթայի մեխեաններ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ ճշտիւ։

564

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ակ հակ չկայ խաբելու եւ փոտեցնելու.

Ընդունուած է ամենարոյժերու եւ ամենաբարձրագոյն կողմէ։

Գործարանի մարքան

Այս զեղ ամենէն եւ անվրէպ կը դարմանէ ծիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու զտունալը, գլուխի վէրքը, ծունգի ուռեցքները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը թանդութիւնները։ Գին վեց ֆրանք։

Վեցուկէս ֆր. ով ուզուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէկիրի, Դասապեան, Փիւչիւրեան ու Քանդիւր եւ այլ մեծ զեղավաճառներու քով։

356 45—52

ԳԻՆԱՐՍ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղ. ոգիաբ երկաթ անիւոմ կը բանին Լիվերբուլ և Աբերդէն գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Պոմնիտ	4531
Եղրուրիա	7718	Ամամրիա	3574
Մէրսիա	7391	ՄաքաՅոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազաս	2393
Բաւոնիա	5587	Մարակոսա	2166
Մէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բաւմիրա	2144
Սիլիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորօքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Ֆազարոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Այիքսիատիա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր. ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարէքէն վրայ (հին Մաւսուրան դեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՐԷՐԲԷՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐՈՒՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ յետոյ տեսութիւն

(Բոլոր ՀԷՐՍԷ օրերէն) Եւրոպական Եղբէրէն Կամուրջ ԻՆՕՆ ՇԷՖԻՆԱՈՒՈՅ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Ժ. Ա.		Թ.
11 30	Ր. Ա.Դվ. ենմ.Մզպ. Պէօյր.Թրպ. ենր. Պօյճ. Ր.Հիսար պիտի հաղորդակցի	43
12 45	ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Սթն. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
1 —	ենմ.Մզպ.Պէօր.Թրպ.Պէյր.Բշ.պահ.Զպգ.Դնլ. Ա, Հար. Գնտ. Վնր. (Վնր.հաղորդակցելով Ուր.ները Զնկ- Պէյլ-Գզկ-Պէշ.	46
2 —	ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ. ենր.Պէշիկ. պիտի հաղորդակցի Վնր.	18
2 50	Ր. Ա. Դվ. ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Սթն. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ. Պէպ. Պէշ. (Պէպէրի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի) (ուր-ները Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	19
4 30	ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենր.Սթն.Միր. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Պշր. (Պ պէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուր.ները Արն. Գրչ. Օրթ.	45
5 45	ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. ենր • Իսթ. Գանլ. Պօյճ • Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ • Պշր.	32
6 45	ենմ. Մզպ • Պէօյր • Թարպ • Պէյզ • ենր • Մրկ • Ր.Հս. Պէպ • Արն • Գրչ. Պէյլ. Օրթ Պէշ. (Պէյզօզ Զիր-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	21
8 5	Ա.Ր.Դվ. ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ.ենր. Սթն. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշր.	18
10 15	ենմ.Մզպ.Պէօյ. Թրպ. ենր. Մրկ • Ր. Հիս, Պէպ. Արն. Օրթ. Պէշկ.	20
	Ենիքէյ-էն Կամուրջ ԻՆՕՆ շէֆինաւոյ	
11 45	ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պշր.	45
2 35	ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	17
	Պէպէրէն Կամուրջ ԻՆՕՆ շէֆինաւոյ	
11 45	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր	20
12 15	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշր.	45
12 45	Ր.Հ.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշ.	21
1 40	Ր. Հիս • Պէպ • Արն • Գրչ • Օրթ • Պէշ •	20
2 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ Պշր.	32
3 5	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	17
4 5	Պէպ.Արն.Գչ.Օթ.Պշր.Գպշ. բացի ուր.	20
4 45	Պէպ. Արն. Դուր. Օրթ. Պէշ.	17
5 30	Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր. բացի ուրբաթէ	19
10 25	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	46
	Ասիական Եղբէրէն Կամուրջ ԻՆՕՆ շէֆինաւոյ	
11 45	Գնտ-Վնր-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-	19
11 45	Պէյզ-Բշպ.Զպգ-Դանլ-Ա-Հիս- Գնտ- Վան. (Վանիր- կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ-Պէյլ-Գզկ.Պէշ.	44
12 30	Պէպ. Վնր- Զնկ- Պէյլ- Գզկ- Պշր- բացի Ուրբաթէ	32
1 30	Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Դանլ, Ա. Հիս. Գնտ. Վնր. [Վնր. շոգ. պիտի հաղ • ուր-ները Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	46
1 40	Գզկ- Իսկ- բացի ուրբաթէ	
2	Պէյզ-Բշպ-ենր. Դանլ-Պօյճ-Ր-Ա-Հ-Գանտ • Սրն-Վնր.Զնկ.Գզկ.Պէշ.	28
2 10	Վան. Զէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշ. Գպա. բացի ուրբաթէ	43
3 —	Գզկ • Իսկ • բացի ուրբաթ.	41
3 —	Պէյզ • Բշպ • Զպգ • Գնլ • Ա • Հ • Գնտ • Պշր • (Ա • Հ • պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնր Զէնկ. Պէյլպ • Գզկ • Պշր •	44
3 5	Վնր. Զէնկ. Պէյլ• Գզկ. Պէշ.	28
3 45	Ա • Հ • Գնտ • Վնր • Զնկ • Պէյլպ • Գզկ • Սկիւտ. բացի ուրբաթէ	43
4 30	Պէյզ-Բշպ-Զպգ-Գնլ-Ա.Հս.-Գնտ. (Վնր.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ.Պէյլ• Գուզ• Պշր.	40
5 10	Վնր.Զնկ.Պէյլ Գզկ• Պշր բացի Ուրբաթէ	46
7 15	Պէյր. Բշպ. ենր.Զպգ.Գնլ.Մրկ• Ր.Ա-Հս-Գնտ- Պէպ.Արն.Վնր,Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ- Պշր. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	28
9 —	Պէօյր-Թրպ-Պէյզ-Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.	17
10 15	Պէյզ-ենր-Գնլճ-Ա-Հ-Զնկ-Պէյլպ.Պշր.	45
10 20	Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը10 50ին	46
10 35	Գուզկ. (բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.Լ	21
11 10	Վնր.էն » » » »	19
	(Բոլոր ՀԷՐՍԷ օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական Եղբէր Երթեւեկող շոգենաւոյ ժամերը	
1 —	Պէշ. Օրթ- Արվ. Պէպ. Ր.Հիս. Պօյճ.ենր-Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվ.	19
2 30	Պշր,Օրթ,Գրչ.Արն,Պ պ,Ր,Հ,Մրկ,ենր,Թրպ, Պէօյ,Մզպ,ենմ,	45
3 35	Գապ, Պշր. Գզկ- Օրթ. Պէյլ- Զնկ- Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-ենր-Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.	21
4 —	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Սթն. ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենիմ։	32
5	Գապ.Պշր.Գզկ,Պէյլ.Զնկ.Վնր.Արնվ,Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլճ,Զուզուզ,Բշպ,Պէյզ.	28
6 —	Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. ենր. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.Գվզ.ներ	18
7 —	Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.ենր.Պէյր • Թրպ.Պէօյ։	17
7 40	Պէշ. Սկիւտար	
8 30	Պշր.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ•ենր. Թրպ. Պէօյ• Մզպ. Եէնիմահալէ	20
9 45	Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Պէպէքէ Եէնիմ, զացող շոգենաւ.նեհետ պիտիհաղորդակցի	44
10 5	Պշր.Պէպ. Ր.Հս. Պօյճ,Մրկ,Սթն,ենրԹրպ, Պյր.Մէս.ենմ.(ուրբաթ օրերըՕրթ.Արնվ)	40
10 55	Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.Սթէն. ենիր. Թրպ. Պէօյր•Մէզ• ենիմ.	18
11 30	ենր•Թրպ.Պէօյ•Մէզ.ենմ.(ենր.Լ Բշ.Պէ զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	46
11 40	Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Միրկ. Սթն ենր•	45
	Կամուրջէն Պէպէք Երթեւեկող շոգենաւոյ ժամերը	
1 —	Ուղղակի Ր • Հիսար	20
1 50	Ուղղ կի Պէպէր	32
3 15	Ուղղակի Պէպէր բացի ուրբաթները	20
4 5	Ուղղակի Պէպէր	17
4 50	Ուղղ կի Պէպէր բացի ուրբաթները	19
10 35	Պշր.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Պօյճ. Գնլ.ենր. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր	28
11 15	Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Ր.Հ. Պօյճ. ենր.	17
11 45	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	21
12 15	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէր•	20
	Կամուրջէն Ասիական Եղբէր Երթեւեկող շոգենաւոյ ժամերը	
1 40	Ուղղակի Վանիրէյ (բացի ուրբաթէ)	43
1 30	Պշր • Գզկ • Պէյլ. Զնկ • Վնր.Գնտ • Ա.Հիս. Գնլ • Զպգ • Բշպ • Պէյզ •	44
2 50	Իսկ.Գզկ Պէյլ.Զէնկ.Վնր.Գնտ.Ա.Հ. Գնլճ. Զպգ• Բշպ. Պէյզօզ	40
3 10	Ուղղակի Ա.Հիս. բացի ուրբաթէ	43
4 25	Պէշիր,Օրթ.Պէյլ-Զէնկ.Վնր. բացի ուրբ •	46
8 45	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վնր•Գնտ• Ա.Հ. Գնլճ. Զպգ.Բշպ-Պէյզ•	45
9 35	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վնր•Գնտ•Ա.Հիս ուրբ. օրերը 15 վայրկեան վերջը	46
10 15	Իս, Գուզկ• բացի ուր•է	42
10 20	Պշր• Գնտ• Ա.Հս•Գնլ• Զպգ• Բշպ• Պէյզ• Մէզ• Ր•Ա• Դավաներ	43
10 30	Պէշր• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Ուրբ•ները 20 վրկն.վերջը Գպ.Գզկ • Գնտ. Ա.Ր.Հս• Պօյճ. Գնլճ,ենր•Բշպ•Պէյզ•	19
10 40	Իսկտ.Գզկ• բացի ուրբաթէ)	21
11 —	Պշր•Գզկ• Պէյլ• Զէնկ• Վնիր• Պէպ• բացի ուրբաթէ	32
11 20	Գնտ•Ա.Հս•Գնլ•Զպգ•Բշպ•Պէյ•Ուրբ• օրերը Գուզկունմուզ	
12 —	ՊէշրԳզկ•Պէյպլ• Զնկ.Վանր. Արնվ•	19

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Պօրթսայթ, ՄէյԷկրպանէ և Սէ— Նովի ԳԼԷ— բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ֆինիքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրինի	1500
Մարիոքիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ. Ֆ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃՃԷՕՄՍ ՄՍՈ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սթրիդ Լիվերբուլ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութեան յԵրուսա

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ Գիթալիէն. 1, 3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուած է ի վեր

Ապահովագրութեան վճարուած 1 Մէկէս— 123,000000

1895ի գործերէն

Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000

1896 յունուար 1

Ռւանդր եւ անշարժ կալ. յԵրուսա	40,000000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	121,000000
Դրդի ապահովագրութիւնք 1 Մէկէս—	141,000000

Տէնէրէան ապահովագրեր

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութեան ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վայվոտա Փ- ոց, Վէրթալիս խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 28/10 Ծուէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 29,11 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբան

Դշ. 30 12 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պանուր, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դշ. 30 12 Մանգանարոյի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 1/13 Ծուէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր 2,14 Սպերանդրիոյ Սուրհանդակ, հանՍուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԳ. — Ապրիլ 29 11, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին

562

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Աբերդէն գլխ— բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առվէնիան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսարիան	10500	Արքա.ոն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալմէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	370	Մինեօ	900
Վալենիան	3700	Օրորդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՏ Ա Ն և ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն ԲԱՓԻ ՏԷ ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Գանոա— գլխ— կանոնաւորապէս բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մահմանէ փողոց թ. 10
575

ՄԱՍԻՍ

Տպարան Ս. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ